

Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
dla Gminy Borne Sulinowo na lata 2021-2024
za rok 2023

Borne Sulinowo, marzec 2024 r.

WSTĘP

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także zwiększyć skuteczność przeciwdziałania przemocy domowej.

Zjawisko przemocy domowej należy analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, i sposób życia. Niebagatelną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrz rodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być zatem skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także kluczowym zagrożeniem dla rodziny.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom dotkniętym przemocą domową i osobom stosującym przemoc domową, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związane z tym zagadnieniem. Definicja najczęściej stosowana określa przemoc domową jako: działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste.

Przemoc domowa w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej to: jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domowa charakteryzuje się specyficznymi cechami jak intencjonalność, nierównowaga sił wynikająca z działania człowieka, naruszanie praw i dóbr osobistych powodując cierpienie i ból.

Podstawowymi aktami prawnymi odnoszącymi się do sytuacji osób doświadczających przemocy domowej oraz określającymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej dla organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);

2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 przyjęty Uchwałą Nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (M. P. z 2022 roku poz. 1259)

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego następujące zadania: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia; tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Podkreślić należy, że ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw dokonano zmiany dotychczas funkcjonującego sformułowania „przemoc w rodzinie” na „przemoc domowa”. Ponadto dotychczasowe grupy robocze działające w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego zastąpiono grupami diagnostyczno-pomocowymi.

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument o charakterze operacyjno – wdrożeniowym, jego podstawową rolą jest uszczegółowienie i przełożenie zapisów dokumentu wyższego rzędu na konkretne działania. Wskazuje on w jaki sposób osiągnięte zostaną założone cele, spójne z lokalną strategią. Jasno opisuje kwestie organizacyjne.

Program dla Gminy Borne Sulinowo na lata 2021-2024 został wprowadzony Uchwałą Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie nr XXVII/376/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Borne Sulinowo na lata 2021-2024.

Głównym celem przyjętego Programu jest :

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Borne Sulinowo.

Cele szczegółowe programu obejmują:

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Borne Sulinowo.
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy.
3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom rodzinom dotkniętym przemocą.
4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie.
5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie reprezentowany przez Dyrektora we współpracy z Przewodniczącym Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i w porozumieniu z Burmistrzem Bornego Sulinowa.

Dyrektor Ośrodka może przy koordynacji Programu posiłkować się innymi pracownikami podmiotów i instytucji.

Do zasadniczych realizatorów Programu należy zaliczyć:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Borne Sulinowo.
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie,
3. Komisariat Policji w Bornem Sulinowie,
4. Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Placówki Oświatowe
6. Placówki Służby Zdrowia,
7. Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny **Program** Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowany powinien być:

1. ze środków własnych Gminy Borne Sulinowo w zakresie realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. środków pozyskiwanych z różnych źródeł, w tym z dotacji na realizację programów i projektów własnych i zewnętrznych.

Program przewiduje konieczność zbierania przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego z miesięcznym wyprzedzeniem od realizatorów Programu danych dotyczących jego realizacji.

Część danych dotyczących monitoringu Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej będzie przygotowywał samodzielnie w zakresie działań i kompetencji podejmowanych przez Ośrodek. Zgromadzone dane z monitoringu pozwolą na bieżącą ocenę realizacji działań i osiągnięcia zaplanowanych wskaźników Programu.

W roku 2023 Przewodniczący Zespołu otrzymał pisemne informacje ze Szkół, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punktu Konsultacyjnego dotyczące działań interwencyjnych przewidzianych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Borne Sulinowo na lata 2021-2024.

Interwencja to opis sposobu realizacji zadania, liczby osób, których interwencji dotyczyły, terminy (dot. interwencji w rozumieniu art. 9 d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Interwencje dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbywają się w oparciu o podejmowanie działania w ramach procedury Niebieska Karta, prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny.

Poniżej przedstawia się szczegółowe działania interwencyjne w Gminie Borne Sulinowo w roku 2023 w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

1. Liczba zespołów interdyscyplinarnych - 1
2. Liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych - 5
3. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie: - 44
4. Liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych – 19
5. Liczba posiedzeń grup roboczych – 71
6. Liczba spraw związanych z wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” – wypełnienie formularza „Niebieska Karta A” w roku 2023: - 14
7. Liczba formularzy „Niebieska Karta A” otrzymanych przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego w roku 2023 - 14
 - w tym sporządzonych przez:
 - przedstawicieli policji - 7
 - przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - 6
 - przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - 0
 - przedstawicieli oświaty - 1
 - przedstawicieli ochrony zdrowia – 0
8. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich kart C” - 13
9. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich kart D” - 11
10. Liczba prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty” w roku 2023: - 14
11. Liczba sprawców przemocy - 22
12. Liczba utworzonych przez Zespół Interdyscyplinarny/ Przewodniczącego ZI grup roboczych w roku 2023 – 14
13. Liczba zakończonych postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty” na podstawie:
 - a) § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”: w roku 2023: - 5 (ustanie przemocy)

b) § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”: w 2023 roku: - 6 (brak zasadności podejmowania działań)

14. Liczba osób nadużywających alkoholu lub innych środków psychoaktywnych - 9;

15. Liczba złożonych wniosków o leczenie odwykowe - 1;

16. Liczba wniosków skierowanych do sądu o wgląd w sytuację rodziny – 6;

17. Liczba dzieci, które zostały odebrane na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – 0.

Działania podejmowane przez **OPS/ZI** w odniesieniu do różnych kategorii osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Działania podejmowane wobec **ofiar** przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
24	Pomoc psychologiczna, prawna, pedagogiczna, poradnictwo informacyjne i socjalne ,asystentura, monitoring, rozmowy motywujące, pomoc socjalna, posiłki

Działania podejmowane wobec **sprawców** przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
18	Leczenie odwykowe, poradnictwo socjalne i prawne

1. Liczba zgłoszeń o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie (art. 12 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej)

Instytucja do której Zespół Interdyscyplinarny wysłał zgłoszenie	Liczba dokonanych zgłoszeń przez OPS (ZI)
Policja	0
Prokuratura	1
Sąd	6

2.Działania edukacyjne – opis sposobu realizacji zadania, terminy, tematyka działań, liczba osób korzystających z poszczególnych działań.

Na terenie szkół realizowane były zadania programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez:

1. organizację apeli o tematyce przeciwdziałania przemocy, spotkań, pogadarek, prelekcji – 322 uczniów;
2. rozpowszechnianie gazetek szkolnych dot. przeciwdziałania przemocy- gazetka szkolna - 721 uczniów;
3. zapoznanie uczniów z elementami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy - 452 uczniów;
4. wyświetlanie filmów edukacyjnych- 485 uczniów;
5. przeprowadzanie ankiet w celu diagnozy skali problemu przemocy – 479 uczniów;
6. zwracanie uwagi (kontrola) kto wchodzi na teren szkoły, dyżury nauczycieli – szkoły podają, że na bieżąco przez cały rok;
7. indywidualne terapie pedagogiczne - 30 uczniów;
8. realizacja programu „Bezpieczna Szkoła” - 324 uczniów;
9. Programy realizowane w m.in. w Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Oflagu II D w Bornem Sulinowie: „Trzymaj Formę”, „Akademia Dojrzewania”, „Bezpieczne Wakacje”, „ARS czyli jak dbać o miłość”, „Znamię – znam to!, Podstępne WZW” oraz w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Juchowie „Trening umiejętności społecznych” i „Unplugged”

Według definicji przyjętej w zmianie do ustawy z dnia 09 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej - przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Z psychologicznego punktu widzenia **przemoc domowa** to działanie:

- 1) Intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny.
- 2) Naruszające prawa i dobra osobiste ofiar.
- 3) Wykorzystujące wyraźną asymetrię sił.
- 4) Powodujące ból i cierpienie.

Zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.

Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc nie wymaga zgody osoby, która jest dotknięta przemocą domową.

Osoby będące świadkami przemocy domowej powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zasady postępowania z osobą doświadczającą przemocy.

Podczas rozmowy z osobą doświadczającą przemocy należy:

1. Okazać jej szacunek i zrozumienie – decyzja o wezwaniu pomocy jest próbą przeciwstawienia się sprawcy, podejmowaną często w sytuacji skrajnego poczucia zagrożenia.
2. Zapewnić, że jesteśmy tu, by jej pomóc.
3. Być uważnym na wszystkie sygnały, mogące świadczyć o stosowaniu przemocy, np. ślady pobicia, oznaki lęku, przerażenia, drżenie rąk, brak równowagi emocjonalnej, rozdrażnienie, płacz, apatia.
4. Uważnie wysłuchać relacji z przebiegu zdarzenia.
5. Wyraźnie nazwać to, co ją spotkało przemocą – ważne jest, by osoby dowiedziały się, że to, czego doświadczają jest stosowaniem przemocy, a nie konfliktem, który można rozstrzygnąć, wymuszając na sprawcy obietnicę poprawy.

6. Powiedzieć i okazać, że przemoc uznajemy za poważny problem, że jest ona traktowana przez prawo, jako przestępstwo.
7. Dać im wsparcie i zapewnić, że prawo jest po ich stronie, że mają prawo się bronić, że są miejsca i ludzie, gdzie mogą uzyskać pomoc.
8. Powiedzieć, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec innych i że nic nie usprawiedliwia przemocy.
9. Zapewnić ją, że nie jest winna temu, co się stało. Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca. Osoby doświadczające przemocy domowej często całymi latami poddawane są przez sprawców specyficznemu „praniu mózgu”, którego celem jest przekonanie ofiar, że to ich wina, że na nic lepszego nie zasługują, że sprowokowały sprawcę.
10. Dostarczyć im konkretnych informacji, gdzie i jaką pomoc mogą uzyskać i zmotywować do skorzystania z oferty pomocowej, pozostawiając im decyzję o czasie i sposobie szukania pomocy, zaznaczając jednak, że im szybciej to zrobią, tym szybciej skończy się cierpienie. Ważne jest pokazanie różnych możliwości pomocowych.

W czasie rozmowy z osobą doświadczającą przemocy nie wolno:

1. Okazywać zniecierpliwienia, irytacji, złości.
2. Stawać po stronie sprawcy przemocy.
3. Namawiać, by pogodziła się z sytuacją.
4. Obciążać jej odpowiedzialnością za to, co się wydarzyło.
5. Okazywać lekceważenia wobec faktu stosowania przemocy.
6. Odmawiać pomocy do czasu, gdy nie złoży doniesienia o przestępstwie.
7. Mówić jej, że musi sama sobie poradzić.
8. Podważać wiarygodności ofiar.
9. Namawiać do zmiany zachowania, jako gwarancji ustania przemocy.
10. Obarczać ją odpowiedzialnością za to, co się stanie ze sprawcą po ujawnieniu przemocy.

Podczas rozmowy z dzieckiem doświadczającym przemocy domowej, dziecko powinno dowiedzieć się, że:

1. To, co się stało nie jest jego winą.
2. To, co się stało jest złem, ale można to zmienić.
3. Żaden dorosły nie ma prawa go krzywdzić.
4. Takie zachowanie dorosłych nie jest w porządku.

5. Wierzymy mu i potrafimy pomóc.
6. Chcemy udzielić mu wsparcia.

Z dzieckiem rozmawiają jedynie specjaliści, np. psycholog, przy zapewnieniu specjalnych warunków do rozmowy.

Institucje udzielające wsparcia na terenie Gminy Borne Sulinowo :

1. Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Borne Sulinowo, funkcjonujący przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie ul. Lipowa 6, Przewodnicząca Zespołu - Katarzyna Zygmunt *tel. 94 37 331 83*
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie ul. Lipowa 6, (pracownicy socjalni) *tel. 94 37 331 83*
3. Punkt Konsultacyjny (pomoc psychoterapeuty) ul. Lipowa 6 78-449 Borne Sulinowo, *tel. 94 37 331 83*
4. Komisariat Policji w Bornem Sulinowie ul. Bolesława Chrobrego 2 *tel. 477847451*
5. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Aleja Niepodległości 6 – Inspektor ds. Uzależnień *tel. 94 37 341 22*
6. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej ul. Orła Białego 5 *tel. 94 37 331 16*
7. Punkt Konsultacyjny ul. Szpitalna 3 (budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej) wsparcie psychologiczne , terapeutyczne – Terapeuta ds. uzależnień
8. Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Pierwszy Krok” ul. Szpitalna 3 (budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej) wsparcie psychologiczne, terapeutyczne – Terapeuta ds. uzależnień, grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
9. Placówki oświatowe na terenie gminy.

Institucje udzielające wsparcia na terenie Powiatu Szczecineckiego:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku ul. Wiatraczna 1 *tel. 94 71 371 11*
2. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczecinku ul. Wiatraczna 1 *tel. 94 37 217 88, 724 752 770*
3. Zespół Kuratorów Rodzinnych- Sąd Rejonowy ul. Bohaterów Warszawy 42 *tel. 94 37 308 52*
4. Zespół Kuratorów dla Dorosłych –Sąd Rejonowy ul. Bohaterów Warszawy 42 *tel. 94 37 308 16*
5. Punkt konsultacyjny ds. przemocy domowej w Szczecinku ul 9-go Maja 12 *el. 94 37 440 28*

6. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Szczecinku ul. Wiatraczna 1 tel. 94 37 437 22
7. Komenda Powiatowa Policji w Szczecinku ul. Polna 25 tel. 47 78 47 511

Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się informacja o bezpłatnej aplikacji mobilnej „**Twój Parasol**” stanowiącej praktyczne i skuteczne narzędzie umożliwiające uzyskanie wsparcia i niezbędnych informacji osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

2. Punkt Konsultacyjny dla Osób Dotkniętych Przemocą

W roku 2023 z uwagi na konieczność kontynuacji spotkań i rozmów z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie – udzielono przede wszystkim pomocy w postaci wsparcia psychologicznego, psychoterapii i psychoedukacji – realizowanej w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Dotkniętych Przemocą w siedzibie MGOPS w Bornem Sulinowie przez psychoterapeutę. Do realizacji tego ważnego zadania przydzielono **168** godzin terapeutycznych, czyli średnio **14** godzin na miesiąc.

Z pomocy Punktu Konsultacyjnego w związku z licznymi zgłoszeniami **32** osoby otrzymało wsparcie psychologiczne w ramach **168** godzin terapeutycznych w tym:

- 12 osób skorzystało z interwencji kryzysowej i konsultacji psychoedukacyjnych w ramach 14 godzin;
- 10 osób wykorzystało 41 godzin na indywidualną krótkoterminową pomoc psychologiczną
- 9 osobom przeznaczono 113 godzin na średnioterminową terapię w tym 11 godzin dla młodzieży.

Z pośród 32 osób ze wsparcia psychologicznego skorzystało 2 mężczyzn, 30 kobiet (w tym 2 uczennice w wieku 15 i 16 lat) w grupie wiekowej od 15 do 74 lat.

Większość tych osób kontynuuje spotkania terapeutyczne w kolejnym roku 2024 w miarę możliwości limitu godzin.

Wymienione osoby otrzymały terapię w zakresie: mechanizmów obronnych i przemocowych (ofiara-kat), zachowań manipulacyjnych, rodzajów osobowości (zależne, uległe), poczucia krzywdy, przymusu, poczucia winy, kontroli zewnętrznej i wewnętrznej.

Świadomość siebie, trening asertywności, dążenie do osiągnięcia poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji, priorytety i wartości życiowe: to główne zadania i zamierzenia do osiągnięcia przez osoby dotknięte przemocą.

Osoby objęte pomocą i wsparciem psychologicznym otrzymały również niezbędną wiedzę w zakresie radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, zdobyły umiejętność korzystania z różnych instytucji służących pomocą i wsparciem w chwili zagrożenia, a także nabyły niezbędne umiejętności w miarę zdrowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Świadomość siebie, trening asertywności, dążenie do osiągnięcia poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji, priorytety i wartości życiowe – to główne zadania i zamierzenia do osiągnięcia przez osoby dotknięte przemocą.

3. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Pierwszy Zespół został powołany 8 kwietnia 2011 r. Zarządzeniem nr 31/2011 Burmistrza Bornego Sulinowa. Skład Zespołu liczy 14 osób, są nimi przedstawiciele pomocy społecznej, powiatowego centrum pomocy rodzinie, policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, służby zdrowia, Sądu, organizacji pozarządowych i pedagogów).

Nowy Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Borne Sulinowo został powołany 13 września 2023 r. Zarządzeniem nr 60/2023 Burmistrza Bornego Sulinowa. Obecnie skład Zespołu liczy 16 osób, są nimi również przedstawiciele pomocy społecznej, policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, służby zdrowia, Sądu, organizacji pozarządowych i pedagogów.

Zespół Interdyscyplinarny podejmuje działania skierowane do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem Zespołu jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinie w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych

Adresatami działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny są:

- rodziny, w których zdarzają się przypadki stosowania przemocy wobec dziecka lub współmałżonka,

- rodziny, w których dzieci są zaniedbane i pozbawione należytej opieki,
- rodziny, w których nadużywa się alkohol lub inne używki,

Uruchomienie pracy Zespołu może nastąpić w wyniku reakcji na:

- prośbę rodzica lub innych dorosłych członków rodziny,
- prośbę dziecka,
- informacje uzyskane od członków społeczności lokalnej, informacje uzyskane z placówek oświatowych, informacje innych służb.
- informacje anonimowe.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „**Niebieskiej Karty**” i nie wymaga zgody osoby pokrzywdzonej.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, Żandarmerii Wojskowej, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów. Zespół swoje zadania związane bezpośrednio z pomocą osobom pokrzywdzonym realizuje poprzez grupy diagnostyczno-pomocowe (wcześniej grupy robocze). Grupy diagnostyczno-pomocowe są tworzone przez Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, a ich skład jest adekwatny do występującego problemu i uzależniony od struktury rodziny.

Do zadań grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy, w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,

2. monitorowanie sytuacji rodziny, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
3. dokumentowaniem działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Pracownicy socjalni są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno - pomocowych. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, w związku z przemocą domową pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia o tym fakcie sądu opiekuńczego, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Zespół realizuje zadania określone w art. 9 b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **głównie** poprzez:

- upublicznianie dostępu do informacji i rozpowszechnianie informacji o przemocy i jej przeciwdziałaniu za pomocą tablicy informacyjnej w siedzibie MGOPS i jego stronie internetowej: mgops.bornesulinowo.pl
- doksztalcanie - podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego
- pogadanki, spotkania, wykłady profilaktyczne n/t przemocy w szkołach,
- zwiększanie dostępności do pomocy specjalistów tj. prawnika, psychologa, terapeuty pracownika socjalnego
- pracę socjalną z osobami doświadczającymi przemocy
- kierowanie osób stosujących przemoc na leczenie odwykowe

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Ośrodka Pomocy Społecznej:

- Dalsze rozpowszechnienie informacji o funkcjonowaniu bezpłatnej aplikacji mobilnej „Twój Parasol” - stanowiącej praktyczne i skuteczne narzędzie umożliwiające uzyskanie wsparcia i niezbędnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej, udostępnionej przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki do gmin województwa.
- Realizacja zadań wynikających z kompetencji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno - Pomocowych.
- Monitorowanie sytuacji osób i rodzin dotkniętych przemocą domową jak i środowisk zagrożonych tym zjawiskiem.

- Udzielanie wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Dotkniętych Przemocą – zadanie to realizowane było w tradycyjnej formie, poprzez bezpośredni kontakt z terapeutą.
- Prowadzenie zajęć dla dzieci „Bezpieczne wakacje, przemoc rówieśnicza” w ramach współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Bornem Sulinowie przez Przewodniczącą ZI i pracownika socjalnego.
- Udział w szkoleniu p.t. „Nowe Niebieskie Karty” zorganizowanym przez tut. MGOPS i ZI dla jego członków.
- Udział w szkoleniu pt. „P jak Pomoc – budowanie relacji z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie.”
- Udział w szkoleniu organizowanym przez ROPS w Szczecinie pt. „Wczesne wykrywanie/rozpoznanie syndromu dziecka krzywdzonego. Dziecko jako ofiara przemocy – diagnoza, forma pomocy.”
- Udział w szkoleniu organizowanym przez Urząd Marszałkowski w Szczecinie z zakresu przeciwdziałaniu przemocy domowej #Pomorze Zachodnie# nowelizacja #przemoc domowa.
- współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku pod kątem kierowania osób stosujących przemoc domową na zajęcia korekcyjno – edukacyjne.

Zespół interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe, oraz inne podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie „Niebieskiej Karty” przestrzegają następujących zasad:

1. procedurę „Niebieskiej Karty” wszczynają w każdym przypadku, w którym zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej;
2. procedurę „Niebieskie Karty”, poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A” wszczynają podmioty wymienione w art. 9 d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
3. do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” zobowiązane są wszystkie jednostki organizacyjne pomocy społecznej wymienione w art. 6 pkt. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
4. uprawnienia do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie posiadają specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy domowej;

5. podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby, która jest dotknięta przemocą domową (art. 9 d ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej);
6. pracę nad indywidualnym przypadkiem rozpoczyna się od dokładnej diagnozy sytuacji osoby doznającej przemocy i jej rodziny;
7. rozmowę z osobą doznającą przemocy przeprowadza się w warunkach gwarantujących jej poszanowanie godności oraz poczucie bezpieczeństwa, rozmowa nie może mieć charakteru przesłuchania;
8. indywidualny plan pomocy powstaje we współpracy z osobą doznającą przemocy domowej, jako odpowiedź na potrzeby tej osoby oraz na każdym etapie jest z nią uzgadniany. Obejmuje on działania skierowane zarówno do niej samej, jak i do całej rodziny, wszelkie zmiany w indywidualnym planie pomocy powinny być dokumentowane;
9. osoba doznająca przemocy domowej powinna być czynnym uczestnikiem i realizatorem planu pomocy oraz uzyskać wszelkie niezbędne formy wsparcia i pomocy, adekwatne do sytuacji, w jakiej się znajduje;
10. wszystkie działania prowadzone przez członków grupy diagnostyczno – pomocowej w ramach procedury „Niebieskie Karty” są dokumentowane (art. 9b ust. 3 oraz art. 9d ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a także § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”);
11. prowadzona dokumentacja jest odpowiednio zabezpieczona, w sposób uniemożliwiający wgląd osób trzecich;
12. oświadczenie złożone przez osobę doznającą przemocy w rodzinie o ustaniu zachowań przemocowych sprawcy, bez przeprowadzenia wnikliwej diagnozy i analizy sytuacji w rodzinie, nie może stanowić podstawy do zakończenia procedury „Niebieskie Karty”;
13. zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje wyłącznie w przypadku okoliczności opisanych w § 18 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” i wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego oraz powiadomienia podmiotów uczestniczących w procedurze;

14. informacje uzyskane podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty” podlegają szczególnej ochronie.

Przyjęty Uchwałą Rady Program jest realizowany, koordynowany i monitorowany. Aktualna ocena realizacji Programu pozwala stwierdzić, że wszystkie znaczące podmioty i jednostki w Gminie prowadzą działania na rzecz profilaktyki przemocy.

Prowadzone jest także **poradnictwo i interwencja** w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w roku 2023 tut. OPS wydatkował kwotę **11.400,00 zł**. Wydatki obejmowały dodatek specjalny dla Przewodniczącego Zespołu, szkolenia organizowane dla członków ZI, zakup materiałów profilaktycznych(ulotki, gadżety, itp.)

Analiza zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonywanych przez samorząd gminny w 2023 roku pozwala stwierdzić, że zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy są realizowane na bieżąco, z dużą wrażliwością osób zaangażowanych w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Sprawozdanie przedkłada:

Katarzyna Zygmunt - Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego

Mariola Siniarska – Dyrektor MGOPS